

Geszti Lajos: Az oktatófilmek módszeres felhasználásáról, Budapest, 1939.

Magyarországon a filmmel való oktatás rendszeresen történik. Hazánkon kívül alig 2—3 állam van, mely felismerve a szemléltetés legujabb módjának rendkívüli jelentőségét központilag szervezte volna meg azt. Az Oktatófilm Kirendeltség szinte mintaszerűen szervezte meg a filmek előállítását, beszerzését, elosztását. Csak így érthetjük el, hogy a magyar iskolák közel 250 film közül választhatnak (hetenként 2-3 filmet mutatnak be intézetenként.), amelynek tekintélyes része honi eszközökkel készült, amelyeknek szövegkönyvét nevelők készítették. Csekély anyagi eszközökkel — a tanulók befizette évi 3 pengő filmdíjjal — valósult meg ez a pompás intézmény.

Iskoláinkban nagyon kedvelt tanítási segédeszköz lett, a film mint azt a statisztikai kimutatások bizonyítják. Ezért szükségessé vált, hogy módszeres felhasználásra bővebb útmutatást kapjanak a tanárok. *Geszti Lajos* az Oktatófilm Kirendeltség megszervezője és igazgatója szakavatott kézzel foglalja össze saját és mások tapasztalatait. Művében az oktatófilm elméleti fogalmából indul ki: az oktatófilm módszeresen elrendezett képanyag, melynek a mozgás sajátos jellemvonása. Ebből adódik a filmet bemutató tanár feladata. Kötelessége a filmes órákra való előkészülés, a film elhelyezése a tanteremben, előszóval való bekapcsolódás a film pergetése közben, ami által tanítványait pontos megfigyelésre és bíráló nézésre neveli. A bemutatás után feltétlen szükséges a film megbeszélése és a tapasztaltak feljegyzése a naplófüzetbe. Megemlékezik még a szerző a filmek felhasználásáról a nyelvi oktatásban. Szerintem különbséget kell tenni az élő- és holtnyelvek tanítása közt: én az élőnyelvek oktatásában a filmet nemcsak pusztán az idegen föld *külső* megismeretése céljából mutattam be. A látottak *egyrészt* a könyv anyagát képekben mutatták be. Így pl. *Lux-Theisz* olvasókönyvének Hamburg c. olvasmányával kapcsolatban bemutattam A hamburgi kikötő c. (elég rossz) oktatófilmet. Másrészt a filmen látottak képezték a következő órákon a beszédgyakorlatok tárgyát, majd dolgozatot is írtunk a film alapján. Ezzel szemben a klasszikus nyelvi órákon a film csupán helyek és tárgyak bemutatására szolgál. *Geszti Lajos* ellenzi a hangos filmek bevezetését az iskolai oktatásba. Ebben a tekintetben már az az aggodalom jogosult, hogy beszéd, ill. zenével kísért film bemutatása esetén a tanulók figyelme még fog ozslani.

Geszti Lajos világosan tárja eléink a filmoktatással kapcsolatos elvi és módszeres kérdéseket. Minden oldalról megvilágítja a felmerült problémákat, példákkal bizonyít, tanácsokat ad, így hasznos útmutatója a filmmel dolgozó tanítósnak.

Erdődi József dr.

Vicsay Lajos: Történelmi Olvasókönyv. (A magyar történelem tanításához.) 2 kötet, 548 oldal, 1940. Szeged.

Erdősen problematikus, vajjon a történelem-tanításban alkalmazható-e a szemléltetés. Dékány István (A történelmi kultúra útja, 1936.) meggyőzően fejtette ki, hogy a mult már természeténél fogva kisiklott kezeink közül: úgy ahogy egykor lejátszódott, már vissza nem hozható, szemléltre oda nem állítható. A történelem-tanításban emlegetett szemléltető eszközök (képek, emléktárgyak stb.) voltaképpen csak emlékeztetők vagy kegyelet ébresztők, de semmiképpen sem szolgálják a mult szemléltetését. Szemléletet kelthetnének a filmek, ha egyáltalán lehetséges volna a jelentős történelmi mozzanatok mesterkeltés, beállítottság nélkül filmre venni.

A történelem-tanár a szemléltetés helyett inkább a képzeletre igyekszik hatni; a képzelet megindításával, rekonstruáló erejével éri el azt, amit a szemléltetés a természettudományokban: az *élménykeltést*. Mondanom sem kell, hogy az élménykeltés